

lezers van
oote be-
ar ik dan
heel veel
pt) ook al
scheiding
kheid; en
de bewe-
de Geref.
mocht ge-
blad lie-
wat plomp
antwoor-
zieh naast
mover „De
erk. Zoo
van con-
inzake de
door een
naciën-
kele kwes-
n worden
even van
delijk ver-
re zelf die
v. publiek
neer geeft
ijn waarde
ergelijking:
principiël
aire men-
de kwan-
eit. En op
het vierde
onthul-
nnen ver-
nij kwalijk
doen. Als
aarschuwd
moet de
erst laat
Onze Chris-
menschen
ebied de
er de din-
n tegen de
l te popu-
en kunnen
vier naam
p dit punt
ar wat ik
zeggen, dat
s Vonken-
s met de
lf een be-
tan samen-
rzoover te
er „waar-
nenwerking
(begrijpelijk
vraagt,
soms ook
van Her-
die waar-
oogen —
kunt eerst
eren leest:
t, dan gaat
9e gebod,
uw brief.
een K. S.
seerd hebt;
ten van De
enheid en
nt uit rede-
eelt, wat
t, dan kunt
„De Rott.”
armoedelijk
is en het
wegen wor-
n, dat „De
thoudt, wat
op kerkelijk
de „dwaas-
heeft van
de wordt
seeldsprak.
erder, maar
i). Ik her-
te maken
in waan-
dijke appro-
een zeker
s ten koste
en persoon,
steunt het
te groepen,
door ze in
twisten
concrete
bevorderen
le lievigheid
gt geen ce-
eelden boel
w eigen ter-
ement uit
kerkelijk
kwestie)

over dat werk in uw z.g. interkerkelijk blad te bekladden als persoon. Dat had niets met uw roeping, noch met mijn aanval te maken.

Vooris ook niets met het christelijk geloof, of de christelijke ethiek.

Of — het had er wel mee te maken. Het ging er tegen in.

Natuurlijk speelt ook de repetitie hier een rol. Dat ik herhaaldelijk terugkom op de in de polemiek betrokken kwesties, scherp de herinnering op, en geeft aan vergeetachtige naturen den indruk van strijden boven anderen. Dat dit onjuist gezien is, behoeft geen betoog. Op het christelijk erf liggen de dagen van eertijds naast die van vandaag in de oogen van wie geestelijk tracht te zien. De redevoeringen b.v. waarmee de heeren Geelkerken en Wiase de Geref. kerken publiek bestreden hebben, zijn gehandhaafd; dus worden ze nog dagelijks aan de christelijke consciëntie aangedrongen. Hun consciëntie repeteert ze dagelijks, zoo moet ik wel aannemen.

De H. J. Heida over de (ook door „De Rotterdammer” gestelde) interkerkelijkheidsleus.

In „Geref. Kbl. Maassluis, Schiedam, Vlaardingen etc.”, schrijft de H. J. Heida:

Het is wel aardig, als men propaganda drijft op staatkundig terrein of op maatschappelijk gebied, te zeggen: menschen, wij zijn ruim van hart, wij zijn interkerkelijk omdat leden van onderscheidene kerken zich bij ons krachten ons uitgangspunt en beginsel kunnen aansluiten, maar dan heeft het woordje „interkerkelijk” alleen de betekenis, dat er is variëteit van kerkelijke belijders en daarmee is het tegelijkertijd zinledig geworden.

De kerken als kerken staan daar geheel buiten, tenzij iemand door het intreden in een dergelijk werk of vereeniging iets doelt, waardoor hij zijn belijdenis schendt en het H. Avondmaal, de gemeenschap der kerk zich onwaardig maakt.

Als interkerkelijk moet beteekeken: belijders van verschillende kerken behooren er toe en doen mede, zegt de terminologie niets, want dat kon men van schier alles zeggen en juist daarom beteekeent het niets meer of heeft het nooit iets beteekeend.

Het zou alleen dienst kunnen doen als propaganda-materiaal om de zaak, die men voorstaat erin te krijgen, bij verschillende kerkformaties.

Maar het gebruik van den naam kerk in eenige terminologie, waar toch kerk nog steeds beteekeent „des Heeren Huus”, verbiedt om dezen naam van zijn zin te berooven.

Bij het woord interkerkelijk vergoot men dat men tweeërlei terrein verward; men wil eenigszins doen voorkomen, alsof de kerk als instituut er toch ook bij betrokken is, er iets mee te maken heeft, terwijl deze er vaak even weinig mee van doen heeft als met een gemeenschappelijke timmerfabriek of drukkerij.

En nu zegt men misschien: Ja, maar het woordje kerk heeft bij ons de betekenis van lichaam van Christus in den diepst geestelijken zin des Woords!

Wem zoo, antwoorden wij: Wat wilt gij dan met het woordje „interkerkelijk” aanvangen? Zijn er dan verschillende lichamen van Christus?

Waar zijn die dan te vinden? Of is Christus dan gedeeld? Spreek dan maar liever terstond van „inter-christelijk” en ieder gevoelt, dat uw terminologie ons voert naar een moeras.

Maar, zou men ten slotte kunnen zeggen, interkerkelijk, daarmee willen we zeggen: dat het levende lichaam van Christus niet opgesloten is in de kerk als instituut, maar zich ook eenigszins vrij sterk al naar men wil moet uitleven in de verschijnselen en werkingen, de werkzaamheden op alle levens-terreinen.

Wij antwoorden; noemt gij dat interkerkelijk? dan zijn er zoovele kerkelijke verschijningen of verschijnselen als er Christelijke vereenigingen zijn en zou het gemeenschappelijke daartussen beduiden „intersociaal” of iets dergelijks; maar laat den naam kerk er als wij u beleeft iets mogen verzoeken, buiten.

Haal die niet meer naar beneden als door het woedenspel der tegenstanders reeds is gebeurd.

Dr. Kuiper heeft met machtige onderscheidingen getracht voor vele levenssterreinen een onderscheidene werkingssfeer aan te duiden.

Of hem dat altijd onberispelijk is gelukt, is een geheel andere zaak; daarover zal misschien de een anders denken dan de ander, maar gewis is dit een machtige greep van den grooten Gereformeerden denker geweest, dat hij voor de levenssterreinen en buiten de kerk heeft verwezen naar de kracht der gemeene gratie, gezuiverd en geleid door het licht der bijzondere genade.

Die terreinen te stempelen of met den naam kerkelijk of interkerkelijk brengt slechts verwarring en laat het woordje kerk niet in haar kracht.

Uit naam der kerk als instituut handelt op dat terrein niemand.

Trouwens de kerk heeft in het openbaar haar eigen zaak te doen of moet die ten minste kunnen doen.

En dit met den naam interkerkelijk te verwijzen naar het lichaam van Christus is een beleediging voor dat lichaam des Heeren, want de Heere Jezus heeft niet onderscheidene lichamen, waartusschen overeenkomsten kunnen worden gesloten.

Al die terreinen, waarop men wijst, zijn eenvoudig niet-kerkelijk. Zij behooren tot de algemeene openbaring en het algemeene leven, dat God zijn volk heeft geschonken.

Op die verschillende levenssterreinen heeft men de Kerk van Christus te eeren, te eerbiedigen; heeft men ook te zorgen, dat er ten aanzien van de kerk een gezond schriftuurlijke voorstelling bestaat, zal men o.a. ook naar die Kerk van Christus, die haar stem verheft, hebben te luisteren, maar te doen, alsof men op dat terrein handelt op of uit naam der kerk, 't zij als instituut, 't zij als lichaam

van Christus, en dat dan „interkerkelijk” noemt, is eenvoudig een aanmatiging, waarmee men zichzelf een geestelijke eertitel toekent, die alle kerken zet in den hoek der secten en zichzelf stelt op de plaats van de ééne algemeene Christelijke Kerk, waartoe ieder dan gaarne behoort, omdat het zich daarmee sieren wat de belijdenis betreft, geen verantwoordelijkheid medebrengt.

Op staatkundig terrein hebben wij als Gereformeerden voor die partij te kiezen, die het zuiverst het Gereformeerde beginsel vertegenwoordigt.

Niet omdat wij de Kerk als instituut daar willen laten heerschen.

De naam Staatkundig Gereformeerde vindt bij ons daarom geen ingang, wij een partij, die zich daarmee siera, openlijk naar het herstel der Staatskerk streeft en geweld vraagt voor de kotters, maar liever den naam „Staatkundig Gereformeerde”, dan al het geroep over „interkerkelijk”, waarbij de kerk geen zin meer heeft.

Ook op staatkundig en sociaal terrein hebben wij voor te staan het Gereformeerde levensbeginsel, dat ongetwijfeld tot nog toe in de Anti-Revolutionaire Partij het zuiverst wordt uitgedrukt.

Zij die telkens spreken van interkerkelijk, voegen er dan ook meestal „interconfessioneel” bij, omdat zij daartoe ook gewoonlijk neigen.

Het ware te wenschen geweest, dat de heer Diemer, eer hij zijn blad misbruikte voor een critiek, die volledig buiten zijn bevoegdheid lag — strijd tusschen kerk en kerk in zuiver kerkelijke bladen, eens de kwestie gepeild had, zoals de Heida hier doet.

„Het Leidensblad” en „De Rotterdammer”.

Nu „De Rotterdammer” liever verschee copie van onbekende lezers opneemt, dan serieuze nota te nemen van gedrukte copie van bekende menschen, copie die het reeds eerder onder de oogen kreeg, is het goed, hier te citeeren wat „Het Leidensblad” schreef (ik weet den datum niet precies, maar voeg er volledigheidshalve aan toe, dat 't in elk geval vóór of op 17 Sept. j.l. was):

Het is dan ook mogelijk, dat de politieke en sociale acties interkerkelijk blijven, al staan m.i. voor de politieke actie de kansen heel wat ongunstiger.

Maar op de vraag: is een zuiver interkerkelijk standpunt mogelijk in de jeugdbeweging, die bedoelt de vorming harer leden voor kerk, staat en maatschappij, antwoord ik volmondig: neen!

Bij de politieke en sociale acties is het in theorie mogelijk de kerkelijke geschillen te elimineeren, omdat deze acties de belangen van de diverse kerkelijke instituten en de beginselen, die aan de vorming dezer instituten ten grondslag liggen, niet of althans in onbetrekkende mate raken.

Moelijk is het desondanks wel. Ik behoef slechts te herinneren aan de discussie tusschen Dr. K. Schilder in „De Reformatie” en „De Rotterdammer”, in welke discussie ik aan de zijde van eerstgenoemd blad sta. Een ander staaltje van de groote moeilijkheid om interkerkelijk en toch Gereformeerde te zijn, vond ik eveneens in „De Rotterdammer”, waar deze schrijft over de moeilijkheden in de Gereformeerde studentenwereld, in welk artikel het volgende voorkomt:

„Het wordeke „Assen” heeft veel kwaad gedaan en tot veel misverstand aanleiding gegeven. Wie probeert dit te verzwijgen, is niet eerlijk. Intusschen, de feiten van vandaag zijn er en ze zijn verre van bemoeiigend.

De Unie, die van haar oprichting af streng interkerkelijk geweest is, die dat nog is, en dat blijven moet, heeft zich als zoodanig niet over een uitspraak eener bepaalde Kerk uit te laten. Wat hebben de Socii van Hervormden, Chr. Gereformeerden of Darbistischen huize ermee te maken? Al heel weinig!

S.S.R., dat krachtens haar wezen dus het woord „Assen” niet mag uitspreken, is de dupe geworden van deze narigheid.”

Dit is niet interkerkelijk, doch dit is een standpunt, waarin de Gereformeerde Kerk in haar wezen als lichaam van Christus wordt getroffen.

Immers, naar Gereformeerde opvatting, belijdt en formuleert de Kerk de Waarheid Gods. Niet in dien zin, dat ze onfeilbaar zou zijn. Maar wel in dezen zin, dat haar uitspraken, die op de belijdenis betrekking hebben, gezaghebbend zijn, tenzij een beroep op Gods Woord tusschen treedt.

En nu wordt hier door den schrijver in „De Rotterdammer” uitgesproken, dat de interpretatie, door de Kerk, dat is door het lichaam van Christus, van een vitaal punt der belijdenis gegeven, door een Gereformeerde organisatie als zoodanig zelfs niet genoemd mag worden, daar ze anders de „dupe” wordt van deze „narigheid”.

Zulk schrijven gaat uit van de volkomen negatie van het karakter der Kerk als „pilaar en vastigheid der Waarheid” en is dan ook niet interkerkelijk, doch contra-Gereformeerde.

Inderdaad, het staat met het begrip interkerkelijk veelal als met het begrip „neutraal”.

Er is een zône waar men neutraal kan zijn, er is ook een zône waar men interkerkelijk kan zijn.

Maar bij de principiële vorming van jonge menschen is het een zoowel als het ander een onmogelijkheid.

Wie uitspreekt, dat hij „neutraal” kan opvoeden, die schendt daardoor reeds de neutraliteit, omdat het Gereformeerde beginsel een neutrale opvoeding uitsluit en tot eisch stelt positief Christelijke opvoeding.

Wie uitspreekt, dat hij in „interkerkelijke” organisatie de jeugd kan opvoeden tot welbewuste en welovertuigde leden der Kerk, die schendt daarmee reeds het begrip interkerkelijk, omdat het Gereformeerde beginsel eischt, dat we de jeugd zullen opvoeden tot een welbewuste keuze.

Dit artikel was van den heer Grashoff. Ik spatteerde hier en daar.

Ik herhaal, wat ik reeds eerder in „De Bazuin” opmerkte:

De woorden van „De Rott.” over de kwestie Assen laten m.i. duidelijk zien, dat de „interkerkelijkheid” niet altijd is, wat men er onder verstaat: zóó toegepast is ze noch een deugd (want ze is niet positief) noch brengt ze winst (want haar wachtwoord is — althans in de vermaning tot anderen — le profonds silence, zoodra de kerk iets zegt). Consequentie is: geef aan alle christelijke acties en actie-leiders het vrije woord, maar laat de kerk alle deuren dicht doen, als ze wat heeft: zij spreke catacombaal.

Van dergelijke begrafenisdiensten zegge de kerk: dank u wel. Wil men een studentengeneratie kweken, die de moeder der geloovigen den mond stopt in naam van het recht der geloovigen, dan heeft men haar een principiële kwaden dienst gedaan. Aan de waarheid Gods wordt ieder gemeten, onverschillig of een dienstbode profeteert, of de kerk, of „De Rotterdammer”.

Dat ik hierop terugkom, is om „De Rotterdammer” te bewegen tot wat meer mannelijkheid: op zulke publieke dingen antwoorden is dapperder dan briefjes van verkeerdelijk ingelichte naamloze lezers op te nemen.

Kamper Promotierecht: spreken of zwijgen?

Dr. J. H. Rietberg zegt in „De Wachter”:

Men meent, dat het persdebat over het doctoraat met eenige hartstochtelijkheid gevoerd zal worden, en dat daardoor de publieke bespreking vóór de Synode meer kwaad dan goed zal doen. Zóó oordeelt prof. Grosheide in het „Noord-Hollandsch Kerkblad”.

‘t Spijt me wel, maar ik kan het hiermee niet eens zijn.

‘t Begrijp werkelijk niet waarom deze zaak, bij besprekingen in onze pers, zou moeten worden uitgeschakeld. Bij het diamanten feest onzer Theol. School mocht er ook al niet over gesproken worden, en als wij er straks in de pers ook over moeten zwijgen, wanneer is het dan de tijd om er wel over te handelen?

Over andere rapporten mag wel gesproken worden, waarom dan over dat ééne niet? Wel b.v. over het rapport inzake de belijdenis, maar niet over het promotierecht?

Prof. Grosheide zegt: zulk een debat kan weer de kant uitgaan van een „perspolemie”, zoals we vroeger wel hebben gehad. Daar is onze Theol. School niet mee gebaat. En daar zijn onze kerken niet mee gebaat. Natuurlijk, een verkeerde perspolemie wensch ik evenmin. Maar dat hangt toch zeker voor een groot deel af van de wijze waarop men polemiseert? En dat onze School en onze Kerken er niet mee gebaat zouden zijn, is nog de groote vraag. Als de zaak broederlijk in de pers behandeld wordt, en als dan blijken zou, dat er eigenlijk principiële niets tegen, maar alles vóór is, om aan de School der kerken het promotierecht te laten uitoefenen, dan is onze School daarmee óók gebaat. En we behoeven hierbij elkander niet te prikkelen. We kunnen eerlijk elkaanders argumenten bezien. We moeten eindelijk toch in onze Kerken over deze zaak tot klaarheid, en kon het zijn, tot overeenstemming komen.

Even later, sprekende over de andere rapporten:

Die worden allen opgesteld door bekwaame mannen, die het vertrouwen hebben van onze kerken. En ze gaan óók in den regel over meer of minder gewichtige onderwerpen, die reeds eerder besproken zijn. Daarbij kan de perspolemie ook ternauwernood nieuws brengen. Daarover zou dan toch ook in onze kerkelijke pers ‘t besta gezwoegen kunnen worden.

Maar over sommige rapporten, b.v. over het belijdenis-rapport zal, volgens ‘t oordeel van prof. Grosheide, zeker geschreven moeten worden. En wéér kom ik tot de vraag: waarom dan niet over het promotierecht? Kunnen wij dan wel het belijdenis-rapport in broederlijken toon behandelen, en ‘t promotierecht niet?

Ten slotte:

‘t Bevreemdt me, dat juist voor het promotierecht een uitzondering moet gemaakt worden.

Inderdaad, hoe gaarne ik prof. Grosheide, en ook prof. Hepp, terwille ben, in dit geval kan ik het niet.

Zoo spoedig we inzage krijgen van het rapport, zal er in ons blad over geschreven worden. Wie van ons het doen zal, weet ik nog niet. ‘k Weet wel, dat het in broederlijken toon zal behandeld worden.

Maar — erover zwijgen kunnen wij niet!

K. S.

„Geestelijke Wadom”, door Dr. J. J. Knap Czn.
Kampen — N.V. Uitgevers-Mij. J. H. Kok. 1929.

Knap verdiept zich.
Wie het nog niet wist, ziet het in deze beschouwingen.

Het oratorische valt meer en meer weg.
Het eenvoudige geestelijke leven is aan het woord.
Hier wordt geboden gezonde zielsontleding naar de Schrift.

Reeds te lang wachten eenige uitgaven van den Zendingstudieraad op aankondiging. Wij noemen allereerst „De Boodschap van Jeruzalem”; eerst verscheen deze met een inleiding van ds B. M. Schnurman en dr H. Kraemer, maar nu is alle toelichting enz. weggelaten, en de Boodschap spreekt voor zichzelf. Deze uitgave juichen wij van harte toe; een ieder kan zich nu de Boodschap voor 25 ct. aanschaffen.

Tevens verscheen een derde druk van den „Zendingen-
liedenbundel“, bevattende ruim 120 liederen, in ste-
vig linnen band. Wat de waarde aangaat, is het een
lied verheven boven het andere; ook de melodieën zijn
niet allen van gelijke schoonheid. Maar over het algemeen
zijn de liederen goed, en men zal ze met vreugde kunnen
spelen en zingen. Voor vermeerdering van zendingen-
lieden kan deze derde druk zeer goede diensten bewijzen. In
dezen druk zijn ook eenige zoogenaamde liturgische lie-
deren opgenomen, waarvoor wij niet onverdeelde bewon-
dering hebben; zelfs achten wij het bedenkelijk, dat een
geheele liturgische dienst wordt uitgewerkt voor den
Zondag, tusschen de Zendingenstudie-conferenties te Lun-
ten; zoo iets werkt de onkerkelijkheid in de hand. Maar
afgezien van deze enkele bladzijden, kunnen wij dezen
Zendingenliedenbundel zeer hartelijk aanbevelen.

Ten slotte noemen wij „Moosa, de Egyptische jon-
gen“, bewerkt door den heer van Seters. Ook in deze
bewerking toont van Seters zich weer op zijn best; het is
uitstekende kinderlectuur, en brengt tevens in het Egypti-
sche leven en den zendingenarbeid aldaar in. De prijs
voor dit bijzonder keurig uitgegeven boekje met plaatjes
is slechts 60 ct. en bij getallen wordt de prijs nog tot de
helft teruggebracht.

„Losse Karweitjes“, door mevrouw S. E.
Howe.

Nijkerk — G. P. Callenbach.

Dit boek verscheen als vierde deel van den 32en jaar-
gang der „Christelijke Bibliotheek“ van Callenbach. Wij
zouden eentonig worden, indien wij weer den lof van
deze „Bibliotheek“ gingen zingen; het is niet noodig ook.
Dit boek van ruim 260 blz. in fien blauwgrünzen band,
brengt ons op het oorlogsterrein, en laat ons tevens een
blik slaan achter de fronten. Mevrouw Howe deelt ons
het ontstaan van dit ontroerende boek mee met deze
woorden: „Het was mijn levensroeping in vele landen
verscheidene belangwekkende opdrachten uit te voeren,
die ik echter door hun verschillenden aard en hun oogen-
schijnlijk gebrek aan samenhang, niet anders kan om-
schrijven dan als „losse karweitjes“.

Inderaad wordt met deze woorden het boek gety-
peerd: het is belangwekkend, zeer interessant, en
meermalen aangrijpend. Daarbij is het geschreven door
een vrouw, die haar arbeid ten bate van de lijdenden
door het oorlogswes als een roeping voelde en vol-
bracht. En eindelijk boeit het boek ook door rijke af-
wisseling.

J. D. W.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweelal te:

Kalenderrecht (4e pred. pl.): W. H. den Houting te Huizum.
bij Leeuwarden en Dr. G. B. Wurth te Oost- en West-
Souburg.

Beroepen te:
Batavia (vac. J. A. C. Rijnlaan): H. Holtrop te Dinslaken-
Oost.
Borger: F. C. Zwaal Jr., cand. te Amsterdam.
Haarlem: J. F. W. Erdmann, cand. te Hilversum.
Kanderecht (R'dam): 4e pred. pl.: Dr. G. B. Wurth te
Oost- en West-Souburg.
Lutjegast: D. de Vries Jzn., cand. te Ermelo.
Stadskanaal-Pekelderweg: A. Schouten, cand. te Aalten.
Westmaas: M. P. Feringa, cand. te Utrecht.

Aangenomen naar:
Olderbroek: J. Bosch te Grijskerk (Gr.).

Bedankt voor:
Eindhoven (2e pred. pl.): A. K. Krabbe te Middelburg.

Intrede te:
Hemelum: B. E. v. Baaren, cand. Tekst Matth. 9:14 en 15.
Wageningen: H. J. Koutenhoven, Tekst Efeze 3:14-21.

Afscheid van:
Oud-Loosdrecht: G. D. Kuiper, Tekst Joh. 15:4a. (6 Oct.).
Jubiläum:
23 October: H. H. Binnema te Landmeer. 25 jaar.

Kerkinstellings-
Te Brummen (G.) zullen, naar de „N. H. Cr.“ meldt, den
a.s. winter vanwege de aldaar wonende Gereformeerden gods-
dienstige samenkomsten worden gehouden, om te komen tot
de instellings van een plaatselijke Geref. Kerk.

Beroepingswerk.
Te Noordwijk-Binnen zal de Kerkraad der Geref. Kerk,
daartoe gesteund door de Kerken in de Classis Leiden,
welke overgaan tot de beroeping van een eigen dienaar
des Woords.

Er is een aanvang gemaakt met den bouw van een
pastorie naast het mooie, landelijke kerkje, dat drie jaren
geleden gehouwd werd.

Nieuwe predikantsplaatsen.
Te Medan (Sumatra) worden, naar het Indische „Kerkblad“
meldt, door de Geref. Kerk ernstige plannen beraamd om te
komen tot het beroepen van een tweeden predikant, wijl de
beheersing der Gemeente en het werk onder de verstrooiden
voor één predikant te zwaar wordt.

Candidaten tot den H. Dienst.
Door de Classis Appingedam der Geref. Kerken is na
peremptoir-examen toegelaten tot de bediening des Woords
en der Sacramenten de heer W. Reinders, Theol. cand. te
Groningen, beroepen pred. bij de Geref. Kerk te Overschild.
— Cand. J. B. Vogelaar te Heemse, beroepen predikant
bij de Geref. Kerk van Scharndijke, verzocht te melden,
dat zijn adres vanaf heden niet meer te Heemse is, maar
te Den Haag, Groot Hertoginnelaan 130.

Adres.
Te Echten (Fr.) is het adres der Geref. Kerk van heden
af: Da G. Brouwer, Geref. pastorie.

Congres voor ziekentelefoon.
Wijl door voldoende deelname het slagen van het Congres
voor Ziekentelefoon verzekerd is, is nader vastgesteld, dat
deze vergadering gehouden wordt D. V. in Februari.
Er is nog gelegenheid zich op te geven tot 1 Nov. a.s.
bij Dr. J. A. Tazelaar, Bergweg 185, Rotterdam.

De Hongaarsche Gereformeerden.
Het onderlingconvent der Hongaarsche Gereformeerden
heeft deze dagen te Miskolc vergaderd; er waren ruim 3000
onderlingen en verscheidene predikanten. Besloten werd de
vorming van kerkelijke diaconessen sterk ter hand te nemen,
een groot diaconessenhuis te bouwen en te zorgen, dat ten
minste 1000 diaconessen méér tot den dienst der Kerken
gesteld zullen worden. Bovendien zal men ook de vorming
van mannelijke „gemeentehulpkrachten“ (diaconen) bevorderen.
(Hdbf)

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:
Rijnsburg: M. Holtrop te Franeker.

Bedankt voor:
Broek onder Akkerwoude: J. W. Polman te Almelo.

Intrede te:
Zierikzee: H. Hoogendoorn. Tekst Coll. 1:27a en 28.

GEREF. GEMEENTEN.

Tweelal te:
Gravenpolder: M. Hofman te Krabbendijke en A. Verhagen
te Middelburg.
Opheusden: J. D. Barth te Vlaardingen en R. Kok te Gouda.

Beroepen te:
Opheusden: J. D. Barth te Vlaardingen.
Tholen: A. v. Dijke te Nieuw-Boeyerland.

Bedankt voor:
Kampen en Veendam: J. D. Barth te Vlaardingen.

NEDERLANDSCH HERVORMDE KERK.

Drietal te:
Scheveningen (2e pred. pl.): L. Boer te Amsterdam, E. J. H.
v. Leeuwen te Arnhem en P. J. Roscam Abbing te Am-
sterdam.
Scheveningen (vac. J. F. Roth): J. Nauta te Sexbierum,
Joh. Stehouwer te Alphen a. d. Rijn en H. Wessel te
Rotterdam.

Beroepen te:
Donkerbroek ca.: L. C. ten Bruggencate, cand. te Oost-
recht.

Groningen (10e pred. pl.): A. Altena te Rijnsburg.
Ipsdun: C. R. v. Letyveld te Dintter (N. Br.).
Leiden (vac. wijlen G. H. Boekamp): F. Kuyfent te
Feyenoord (R'dam).

Krabbendijke (toez.): Th. M. Loran te Brielle.
Maasdiijk: D. Los te Scherpenisse.
Midwoude-Leek: J. J. Homan te Dwingelo.
Moercapele: A. J. v. Rennes, cand. te Zeist.
Nieuw-Buinen: J. Douwes te Haulerwijk.
Nieuw- en St. Joosland: A. Burger te Oosterwierum.
Utrecht (vac. Bateaan): J. H. Remans te Amsterdam.

Aangenomen naar:
Grijskerke (toez.): L. P. v. d. Waal, cand. te Nieuw-Loos-
drecht.

Roermond: J. L. Wolf te Vathiermond.
Huizen (N. H.): A. Lutsijn te Genemuiden.
Leerdijk (toez.): H. Bout, cand. te Huizen (N. H.).
Leidschendam: J. de Wit te Vollenhove.

Middelburg (vac. Dr. J. P. Cannegieter): Dr. H. W. Obbink
te Geldermalsen.
Zoutlands: F. K. v. Evert, cand. te Den Haag.

Bedankt voor:
Den Burg (op Texel): H. Boilen te Garrelsweer.
Gintervoer (Dr.): L. P. v. d. Waal, cand. te Nieuw-Loosdrecht.
Houten: E. V. J. Japchen te Maartensdijk (U.).
Kockengen en Winis: H. Bout, cand. te Huizen (N. H.).
Ravenswaay: F. K. v. Evert, cand. te Den Haag.
Schelluinen en Wijnjaarden: A. J. v. Rennes, cand. te Zeist.
Windsheim: L. J. C. Visbeek te Heemse.

Intrede te:
Balk: J. P. Buiskeel, Tekst Ps. 91:1.
Eo bij Dokkum: G. J. Sanders, Tekst Openb. 1:8.
Sloterdijk (A'dam-West): Joh. F. v. Duyn, Tekst Matth. 13:3b.

Afscheid van:
Grijskerke (Z.): J. Osewaarde, Tekst Hand. 20:32.
Hansweert: F. W. J. Brümmer, Tekst Philipp. 4:6 en 7.
Sloopwijk bij Gouda: W. Wesseldijk, Tekst 1 Petr. 1:24 en 25.

W. J. KRUIS, ROTTERDAM HANG 16

Tel. 12489 - Postb. en Giro 45350

Manden- en Rietfabrikant
LIGSTOELEN - SERREMEUBELN
WASCHMANDEN EN WIEGEN

Santpoortsche Vleeschhouwerij
en Varkenslagersij
Telefoon No. 22410

Het beste en oudste adres
Levering uitsluitend eerste kwaliteit
Electrische Koel-inrichting
Aanbevelend, C. HALFF

HILVERSUM
Roekt U een fijne Sigaar?
Of prefereert U een pijp?
Dan kunt U terecht bij
SIGARENMAKERS
„THE OLDSMOKER“
KERKSTRAAT 8 - HILVERSUM

APELDOORN
BOEKHANDEL
G. VAN DEN BOOM

beveelt zich beleeft aan
voor de levering van alle
BOEKEN, noodig voor
School, Catechisatie en
Huisgezin.

STATIONSSTRAAT 86
APELDOORN.

Bij de Uitgevers van dit blad
is verkrijgbaar:

KAART VAN DE GEREFORMEERDE
KERKEN IN NEDERLAND.

met alphabetische naamlijst.

De Classen-indeeling is op
de kaart aangegeven. Formaat
50 x 70 c.m. Prijs 25 cents.

Franco toezending na ontvangst
van het bedrag.

NIEUWE UITGAVE

Christus Consolator

EEN TROOSTBOEK

VOOR REIZIGERS NAAR DE EEUWIGHEID

DOOR **Dr J. H. Gunning J. Hz.**

Onder bovengenoemden se-
rietitel geeft de bekende en
geliefde schrijver een vijf-
tal troostboeken. Elk boek
draagt een eigen titel en wel
als volgt:

I. Mozaiek. Duizend korte
stukjes. Voorts
gebeden en „Heimwee-
klanken“.

II. Sursum Corda!
„De harten omhoog!“ Ge-
rubriceerde Bijbelteksten;
Opstellen en gedichten om
op te heffen en moed in
te spreken. Aanhalingen
uit brieven van dankbare
lijders.

III. In den Smeltkroes.
Over 't lijden in 't alge-
meen en de verschillende
vormen en openbaringen
van het lijden.

IV. Voor Kranken.
Brieven aan zieken. Ge-
beden. Vertrouwend ver-
zen. Tevens over „gene-
zing“.

V. Naar Huis. Over den
dood en het sterven, zooals Chris-
tus dien donkeren door-
gang-ten-leven leert be-
schouwen.

Men kan intekenen op de geheele serie van vijf boeken.
De prijs is dan per boek: ingenaald f 1.90, gebonden f 2.75.
Elk boek is ook afzonderlijk verkrijgbaar. De prijs is dan
f 2.25, geb. f 3.25.

De boeken I, II en III zijn zoo juist verschenen.
Het vierde en het vijfde boek zullen ook nog dit najaar het
licht zien.

Uitvoerig prospectus
op aanvraag gratis.

J. H. KOK - KAMPEN

Indien één, dan is Dr
Gunning wel de man
voor het samenstellen
dezer troostboeken. Hij
staat in heel ons land,
onder de christenen van
allerlei richting, bekend
als een sympathieke fi-
guur.

Dit zijn boeken voor
elken christen, want
iedere reiziger naar Sion
heeft, zooals Dr Gunning
zegt, teerkost noodig op
den levensweg.

Dit zijn boeken voor
ieder mensch, want im-
mers allen komen in hun
leven op de een of an-
dere wijze met het lijden
in aanraking, en hebben
dus behoefte aan troost.

Men leze zelf deze boe-
ken en geve ze zijn
zieken broeder, zijn lij-
dende zuster, zijn door
smart getroffen vriend
in handen. Deze boeken
verrijken en verdiepen
het geestelijk leven.

VOETVERWARMING

en alle andere moderne systemen voor KERKEN.

HUYGEN & GEVEKE

Hoofdkantoor en fabriek te Amersfoort.

Kantoren:

Amsterdam - Rotterdam - Apeldoorn - Tilburg.

Verschenen bij: **DRUKKERIJ EDECEA, HOORN**

WERKPLAATSLEVEN
SCHETSEN UIT HET ARBEIDERSLEVEN IN
FABRIEK EN WERKPLAATS
DOOR **J. HOFMAN**
REDACTEUR VAN HET GRAFISCH ORGAAN

Een bundel schetsen, moment-opnamen, zonder critiek. Geen
„verdichte verhalen“, doch alle staatjes uit het leven. Ernst en
luim wisselen elkaar af. De schetsen leenen zich uitstekend om
op jaarfeesten of vergaderingen te worden voorgedragen. —
Gratis prospectus verkrijgbaar, waarin o.m. een paar blad-
zijden zijn afgedrukt van opgenomen schetsen.

Prijs f 1.50

Men zende ons f 1.50 in postzegels, per postwissel of per giro
(no. 32404) en ontvangt dan den bundel dadelijk franco thuis.

DRUKKERIJ EDECEA - HOORN

Verschenen:

De Mystieke Faktor
in de Calvinistische Wetenschap

REDE, gehouden op de Vergadering der Vereniging
voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag
te Utrecht, den 5den Juli 1929

Prijs f 0.50.

DOOR

Prijs f 0.50.

Dr V. HEPP.

Uitgave van Oosterbaan & Le Cointre - Goes.

GEEN ADVERTENTIE

In „DE REFORMATIE“ blijft zonder resultaat,
omdat zij door DUIZENDEN wordt gelezen!

Van mijn lezing:

„Karl Barth en de Waarheid“

heb ik nog een aantal exempl.
(getypt) over. Aan hen die zich
ernstig bezigielden met wat
deze groote figuur in de kerk-
geschiedenis predikt, wil ik gaar-
na een exemplaar toezenden, na
bestelling per postw. van f 1.—

A. JANSE - Biggkerke.

EEN BELANGRIJK
MARANATHA-BOEK!

HEDEN VERSCHENEN:

DE CHRISTUSREGERING

of het In Openbaring XX
in aansluiting bij de gan-
sche profetie der Heilige
Schrift beloofde

Duizendjarig Rijk

door

DS A. M. BERKHOFF

Royaal form. - 344 bladz.

Prijs f 3.90 - Geb. f 4.90

In aansluiting aan zijn
vroeger verschenen werk:
„De Wederkomst van
Christus“, geeft de schrij-
ver in dit nieuwe boek aan
de hand van talrijke ge-
gevens der Heilige Schrift
een beschouwing over het
Duizendjarig Rijk, en le-
vert verder voor zijn stand-
punt bewijsmateriaal uit
Gereformeerde Belijdenis-
schriften en uit vele werken
van Geref. Theologen. Al
zullen niet allen het stand-
punt van den schrijver de-
len, doch is het boek meer
dan waard dat het gelezen
wordt door ieder christen,
omdat het een duister
hoofdstuk uit de eschato-
logie zoo veelzijdig belicht
en nader brengt tot het
bewustzijn van den ge-
loofte.

Uitgave van J. H. KOK - KAMPEN